

Nr 79.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1930 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar jämte en i ämnet väckt motton.
(2:a avd.)

I en till riksdagen den 14 mars 1930 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 251, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtanden till riksdagen föredragande departementschefen hemställt i punkterna 1:o—34:o.

Beträffande utredningen i dessa ärenden tillåter sig utskottet hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

1) I fråga om den i förevarande statsrådsprotokoll under punkt 1:o upptagna framställningen har utskottet intet att erinra. [1.]

Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Nyvarp nr 1 i Värmdö socken av Stockholms län må försäljas i enlighet med stadgandet i 15 § i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.

2) Under punkt 2 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva att, sedan kronoegendomen $\frac{1}{4}$ mantal Skogsbo nr 1 i Tierps socken av Uppsala län blivit uppdelad i två lotter, hemskiftet med en areal av 95.6096 hektar och skogsskiftet, hemskiftet må försäljas samt att försäljningen må ske å offentlig auktion till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1931. [2.]

Motion.

I anledning av vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har herr *Olsson* i Golvvasta, i en i andra kammaren väckt motion, nr 525, hemställt, att riksdagen med avslag å Kungl. Maj:ts hemställan i proposition nr 251, punkt 2, måtte vidhålla sitt år 1928 fattade beslut om försäljning av kronoegendomen $\frac{1}{4}$ mantal Skogsbo nr 1 i Tierps socken av Uppsala län ostyckad.

Frågan om försäljning av ifrågavarande egendom har tidigare varit underställd riksdagens prövning, nämligen i anledning av proposition den 16 mars 1928 (nr 210, punkt 1). Av det vid samma proposition fogade utdraget av statsrådsprotollet framgick bland annat följande.

Egendomen, fördelad i två varandra angränsande skiften, hemskiftet och skogsskiftet, vore belägen 6 kilometer från Tierps järnvägsstation och köping samt innehölle en areal av 168.0296 hektar, därav 50.827 hektar åker och tomt, 2.939 hektar ängs- och odlingsmark, 113.019 hektar avrösningsjord, omfattande 64.02 hektar produktiv skogsmark, samt 1.2446 hektar impediment. Torp eller lägenheter finnes icke å egendomen. Denna vore taxerad för 34,900 kronor, därav 25,900 kronor för jordbruket och 9,000 kronor för skogen.

Vid saluvärdering under år 1927 hade uppskattningsmännen åsatt egendomen ett saluvärde av i runt tal 79,000 kronor, därav 32,436 kronor 20 öre för inägorna, 500 kronor för kapitaliserad utdelning från häradsallmänning och 46,053 kronor 25 öre för skog och skogsmark.

Domänstyrelsen, som åsatt egendomens skog ett saluvärde av 38,353 kronor 25 öre, hade föreslagit egendomens saluvärde till 71,290 kronor.

Sedan riksdagen i skrivelse den 29 maj 1928 (nr 265) meddelat sitt godkännande av omförmälda försäljningsförslag, förordnade Kungl. Maj:t i enlighet därmed genom brev den 29 juni 1928, att kronoegendomen skulle antingen för en köpeskilling av 71,290 kronor och på villkor i övrigt, som angivits i ovanberörda statsrådsprotokoll, försäljas till egendomens arrendator P. J. Melin eller, därest denne icke begagnade sig av erbjudandet att förvärva egendomen, utbudas å offentlig auktion till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor; och skulle egendomen i såväl det ena som andra fallet av köparen tillträdas den 14 mars 1929.

Sedan i enlighet härmed egendomen hembjudits Melin, men denne förklarar sig icke vilja begagna den honom medgivna förköpsrätten, hölls den 5 december 1928 inför länsstyrelsen auktion å egendomen, därvid enda anbudet, lydande å 45,000 kronor, avgavs av Melin.

Vederbörande länsstyrelse, domänintendent och överjägmästare avstyrkte anbudets antagande. Överjägmästaren, som ansåg, att något godtagbart anbud vid egendomens försäljning odelad knappast kunde erhållas, föreslog att av egendomen endast hemskiftet, som omfattade hela den odlade arealen, skulle försäljas, under det att skogsskiftet skulle bibehållas i kronans ägo och avsättas till kronopark. I enlighet härmed skulle försäljningslotten omfatta 95.6096 hektar. Såväl domänstyrelsen som departementschefen har

förordat ifrågavarande försäljningsförslag och domänstyrelsen har uppskattat försäljningslottens saluvärde till 56,950 kronor. Då försäljningslottens arrendevärde icke anses understiga 1,000 kronor, har departementschefen funnit försäljningsförslaget, vilket utarbetats före ikraftträdandet av nu gällande grunder för försäljning av kronoegendomar, böra underställas riksdagens prövning.

I ovanberörda motion, II: 525, har motionären, efter framhållande av att den del, som skulle avsättas till kronopark, endast utgjorde omkring 72 hektar, därav endast 29 hektar produktiv skogsmark, anfört följande.

»Den ifrågasatta styckningen torde under sådana förhållanden icke ur ekonomisk synpunkt innebära någon fördel för kronan, då för en kronopark av så obetydlig omfattning administrationskostnaderna måste bli opropor-tionerligt höga i förhållande till avkastningen. Att egendomen icke kunnat försäljas till av vederbörande myndigheter såsom godtagbart ansett pris, torde därför icke utgöra tillräcklig anledning till sådan uppdelning vid försäljningen, som av Kungl. Maj:t föreslagits.»

Av den ovan lämnade redogörelsen framgår, att det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget rörande egendomens disposition, enligt vilket viss del därav skulle försäljas, under det att återstoden skulle avsättas till kronopark, blivit framställt av vederbörande överjägmästare och att domänstyrelsen icke haft något att häremot erinra. Vid sådant förhållande måste utskottet utgå från att domänstyrelsen ansett, att den del av egendomen, som skulle bibehållas i kronans ägo, med fördel kan förvaltas såsom kronopark.

Utskottet.

På grund härav och då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i övrigt föranleder någon utskottets erinran hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning och med avslag å motionen II: 525 medgiva att, sedan kronoegendomen $\frac{1}{4}$ mantal Skogsbo nr 1 i Tierps socken av Uppsala län blivit uppdelad i två lotter, hemskiftet med en areal av 95.6096 hektar och skogsskiftet, hemskiftet må försäljas samt att försäljningen må ske å offentlig auktion till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1931.

Beträffande de under punkterna 3:o—20:o upptagna framställningarna har utskottet icke något att erinra. Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen må medgiva

[3.]

3) att ett avtal må genomföras enligt följande grunder: Intressenterna i Oppunda häradsallmänning avstå med full äganderätt dels till kronan de till allmänningen hörande delar av lägenheten Högnäs, vilka enligt en av förste lantmätaren A. W. Lodén år 1897 upprättad karta innehålla 1.0600 hektar, och dels till innehavaren av Claestorps fideikommiss vissa till allmänningen hörande ägoribbor intill hemmanet $\frac{1}{8}$ mantal Strångäng nr 1, å en av distriktslantmätaren A. Hedman år 1921 upprättad karta utmärkta med ägofigurerna nr 15—21 och innehållande tillhoppa 0.4630 hektar. Allmänningen erhåller av kronan och nämnda fideikommiss gemensamt med full äganderätt kronolägenheten Strångängshage nr 1 om 1.2470 hektar samt av kronan ett belopp av 200 kronor. De med fången förenade lagfartskostnaderna skola bestridas av kronan;

samt att nyssnämnda belopp 200 kronor må bestridas av de till inköp av skogbärande eller till skogsbröd tjänlig mark avsedda medel;

[4.]

4) att, sedan kronoegendomen $5\frac{1}{2}$ mantal Rävsnäs kungsgård nr 1 jämte Rävsnäs nr 2, en kvarn, blivit jämlikt lagen om sammanläggning av fastigheter å landet sammanlagda till en fastighet, lägenheten Mjölnartorpet må med i statsrådsprotokollet angiven areal av 5.998 hektar och ett saluvärde av 15,300 kronor försäljas, därvid de i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. intagna bestämmelserna rörande försäljning av jordbrukslägenhet skola tillämpas, med rätt för Carl Frölund till hembud å lägenheten samt under villkor i övrigt, att lägenheten må tillträdas den 14 mars 1931 och att köpare skall vara skyldig att uppsätta hägnad i rågången mot den i kronans ägo kvarvarande skogsmarken till hemmanet;

[5.]

5) att ett i statsrådsprotokollet angivet område, å i samma statsrådsprotokoll omförmäld karta betecknat med litt. A och omfattande en areal av 1.354 hektar, må från kronoegendomen 1 mantal Stora Ljunna nr 1 Mellangården i Hogstads socken av Östergöt-

lands län försäljas till Teodor Johanson mot en köpeskilling av 580 kronor och med tillträdesdag den 14 mars 1931,

under villkor att förbehåll göres om rätt för kronoegendomen i övrigt till väg över området till ett inom dess gränser beläget grustag,

samt med bestämmelse, att i övrigt skola rörande försäljningen i tillämpliga delar lända till efterrättelse föreskrifterna i 21—32 §§ i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. samt 21—26 §§ i kungörelsen nyssangivna dag (nr 179) med tillämpningsföreskrifter till samma förordning;

6) att lotterna litt. A och B av kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Östra Höreda nr 4 Kronogård i Lekeryds socken av Jönköpings län må såsom en fastighet försäljas enligt bestämmelserna i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. och därvid jämlikt 15 § i förordningen utbjudas till salu under hand mot en köpeskilling, som ej må understiga 24,000 kronor, med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1931 samt med iakttagande, att fastigheten överlåtes i det skick, vari den på grund av bestämmelserna i nu om egendomen gällande arrendekontrakt skall av arrendatorn avlämnas, och med skyldighet för köparen att respektera den Stenkville-Klinte kraftaktiebolag meddelade rätt att hava elektriska ledningar framdragna över egendomen;

[6.]

7) att av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Lundås nr 1 i Stenbergas socken av Jönköpings län må, med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1931,

dels jämlikt bestämmelserna i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. försäljas egendomens huvudgård med areal av 48.29 hektar och ett saluvärde av 26,025 kronor, att erläggas enligt 21 § och 22 § B) i förordningen, med hembuds rätt enligt 9 § första stycket för nuvarande arrendatorn C. A. Carlsson, varvid förbehåll skall göras därom, att nödig väg mellan de till huvudgården hörande skiftena över den hos kronan kvarblivande marken undantages såsom samfälld på sätt överlantmätaren ifrågasatt samt att ägaren av

[7.]

ägolotten Pinnarp 1³ bibehålles vid den rätt han för närvarande må äga att fritt använda utfartsväg över egendomen Lundås nr 1 till allmänna vägen,

dels ock till K. J. A. Holmgren försäljas, i och för sammanläggning med hans lägenhet Lundås 1⁴, ett i statsrådsprotokollet omförmält skogsmarksområde om 1.635 hektar skogsmark för ett pris av 710 kronor, å vilken försäljning bestämmelserna i 21—32 §§ i förenämnda förordning och 21—26 §§ i kungörelsen den 6 juni 1929 med tillämpningsföreskrifter till samma förordning skola i tillämpliga delar äga giltighet;

skolande delningen av egendomen ske på det sätt, att den efter försäljningarna hos kronan kvarblivande delen av egendom ävensom skogsmarksområdet om 1.635 hektar avstyckas från egendomen i övrigt;

[8.]

8) att i statsrådsprotokollet omförmälda, å distriktslantmätaren Nils Olssons år 1924 upprättade och år 1926 kompletterade karta med a, b och c betecknade områden om 0.4130 hektar av kronoegendomarna indragna piparebostället $\frac{1}{4}$ mantal Björkönen nr 1 (1³) och indragna trumslagarebostället $\frac{1}{4}$ mantal Björkönen nr 1 (1²) i Odensjö socken av Kronobergs län må mot en köpeskilling av 450 kronor försäljas till aktiebolaget Yafors vattenverk att tillträdas vid köpets avslutande, då köpeskillingen erlægges, samt under villkor i övrigt, *att* köparen bekostar avstyckning och de med lagfart å fånget förenade utgifterna, *att* köparen i gränsen mellan områdena, å ena, och kronans angränsande mark, å andra sidan, uppsätter och för framtiden underhåller lämpligt stängsel, samt *att* den genom områdena gående vägen skall vara för allmänt begagnande upplåten; åliggande det domänstyrelsen att med bolaget upprätta avtal om försäljningen;

[9.]

9) att kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Vitemåla nr 1 i Ålems socken av Kalmar län må, sedan egendomens nuvarande arrendator Emil Karlsson avgivit skriftlig, av vittnen styrkt förklaring, att han är villig att, mot hembuds rätt på sätt nedan sägs, avstå arrenderätten till egendomen från den 14 mars 1931, försäljas jämlikt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.

antingen i två, i statsrådsprotokollet omförmälda lotter var för sig, den obebyggda lotten med en areal

av 18,503 hektar och ett saluvärde av 6,310 kronor enligt 13 § i förordningen med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1931 och under förbehåll om skyldighet för köparen att använda lotten såsom självständigt jordbruk och om rätt för kronan att under en tid av tio år från tillträdet köpa lotten åter enligt lagen om återköpsrätt till fast egendom, samt, sedan försäljning skett av nämnda lott, egendomen i övrigt eller huvudgården med ett saluvärde av 33,550 kronor, enligt 21 § och 22 § B) i förordningen, med hembuds rätt enligt 9 § första stycket för ovannämnde Karlsson och med tillträdesrätt för köpare å dag, som Kungl. Maj:t bestämmer, *eller ock*, därest försäljning av den obebyggda lotten enligt förberörda beslut ej kommer till stånd, såsom en lott med ett saluvärde av 42,400 kronor jämlikt 21 § och 22 § B) i samma förordning samt med hembuds rätt och tillträdesrätt på sätt om huvudgården sagts;

skolande vid försäljningen i övrigt iakttagas, att lotterna överlätas i det skick de på grund av bestämmelserna i nu om egendomen gällande arrendekontrakt skola av arrendatorn avlämnas samt att Finsjö kraftaktiebolag bibehålles vid bolaget jämlikt Kungl. Maj:ts resolution den 7 oktober 1921 medgiven rätt att hava kraftledningar framdragna över egendomen;

10) att av kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Glabo nr 1 med Lilla Saltvik nr 3 och 5 om tillhoppa $\frac{1}{4}$ mantal i Döderhults socken av Kalmar län må, i huvudsaklig överensstämmelse med vad domänstyrelsen förordat, försäljas

[10.]

dels Glabo huvudgård, med gräns i väster utmed den s. k. Strandavägen i dess sträckning jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 27 juli 1928 och med undantag av avsöndrade lägenheten Stenhagen nr 1, enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. med ett saluvärde av 57,200 kronor och med hembuds rätt enligt 9 § första stycket i förordningen för Elov Karlsson samt under villkor i övrigt, *att* köparen skall svara för de å egendomen å tiden efter tillträdesdagen belöpande annuiteter å det egendomen för vattenavledningsföretag åvilande odlingslånet ävensom för andra å samma tid belöpande onera och utskylder samt *att* köparen

skall respektera den jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 15 maj 1925 och den 27 juli 1928 vägstyrelsen i Stranda härads väghållningsdistrikt medgivna rätt till mark för väg,

dels torpen Sandmon, Nymålen och Skrabbhorvan med åsatta saluvärden ävensom torpet Nederåsa — det sistnämnda med tillägg av det å den av distriktslantmätaren Hähnel år 1927 över Glabo upprättade kartan med grön streckning betecknade området om 0.202 hektar — var för sig med hembuds rätt för nuvarande innehavare, därvid i tillämpliga delar skola iakttagas de i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. meddelade bestämmelserna i fråga om försäljning av jordbrukslägenhet för eignahemsändamål samt beträffande torpet Nederåsa med följande förbehåll, nämligen a) om skyldighet för köpare att respektera den jämlikt domänstyrelsens beslut den 6 maj 1910 och Kungl. Maj:ts beslut den 15 maj 1925, den 18 februari 1927 och den 27 juli 1928 Skrikebo byamän, P. A. Pettersson i Döderhult med flera och vägstyrelsen i Stranda härads väghållningsdistrikt medgivna rätt till mark för väg, b) om rätt för Karl Emil Svensson att under sin livstid avgiftsfritt disponera å torpet befintliga, av honom nu innehavda stuga och uthus jämte tomten däromkring, c) om rätt för vägstyrelsen i Stranda härads väghållningsdistrikt att ensam utnyttja ett i statsrådsprotokollet omförmält område om 0.202 hektar såsom grustag mot den ersättning till domänfonden, som domänstyrelsen efter närmare utredning angående grustagets mäktighet kan komma att fastställa, samt under de villkor i övrigt med avseende å hägnad, ordning vid grustäktens utövande och vägunderhåll, som domänstyrelsen finner erforderligt föreskriva, ävensom d) om rätt för kronan till grustäkt vid torpet i den utsträckning, som domänstyrelsen efter närmare undersökning kan komma att bestämma; åliggande det domänstyrelsen att med hänsyn till det i särskilda hänseenden föranledda intrång å torpet Nederåsas område slutligen bestämma torpets saluvärde;

dels skolhusplanen om 0.4434 hektar till Döderhults församling mot en köpeskilling av 1,775 kronor, tomterna XVII a (19), XVII c (28) och XVII b (29) till

direktören G. Skeppstedt mot en köpeskilling av tillhoppa 3,817 kronor, tomten XXI a (23) till Saltviks kooperativa handelsförening mot en köpeskilling av 456 kronor samt tomten XXI b (24) jämte den utmed tomtens nordöstra gräns å kartan utmärkta vägen om 4 meters bredd till Saltviks missionsförening mot en köpeskilling av 675 kronor och under villkor i övrigt beträffande envar av dessa lotter, att köpeskillingen erlägges kontant vid tillträdet till länsstyrelsen i länet, som har att å lotten utfärda köpebrev, att köparen ensam vidkännes alla med lagfart å fånget och övriga med köpet förenade kostnader samt att köpare, om så från kronans sida påfordras, på egen bekostnad uppför och underhåller stängsel omkring lotten;

dels lägenheten Fallebo kvarn ävensom tomterna XVIII (15), XX (21) och XXI (22) jämlikt ovanberörda förordning den 6 juni 1929 (nr 176) med åsatta saluvärden och med hembuds rätt enligt 10 § i förordningen för vederbörande innehavare, därvid bör förbehållas rätt för tomten XVIII (15) att jämte vissa nedan angivna tomter anordna en 4 meter bred väg utmed tomternas norra gräns;

dels tomten XVII 1 (25) jämte en remsa om 5 meters bredd utmed lägenhetens västra gräns, med åsatt saluvärde och med hembuds rätt för Karl Andersson, varvid i tillämpliga delar skola tillämpas de i nämnda förordning meddelade bestämmelser i fråga om försäljning av bostadslägenhet;

dels ock tomterna XIX b (1), XIX a (2), XXII (3), XXIII (4), XXIV (5), XXV (6), däri ej ingår den utanför tomten belägna berghällen, XXVI (7), XXVII (8), XXIX (9), XXX (10), XXXI (11), XXXII (12), XXXIII (13), XVIII a (14), XVII m (16), XVII f+g (17), XVII i (18), XVII h (20), XVII e (26) och XVII d (27) såsom bostadslägenheter enligt 13 § i nämnda förordning eller, där försäljning enligt i sagda paragraf angivna bestämmelser ej komme till stånd, enligt 15 § med skyldighet för innehavare av tomten XXVI (7) att upplåta mark för väg till den utanför tomten XXV belägna berghällen samt med rätt för tomterna XXII—XXVII (3—8), XXIX—XXXIII (9—13) och XVIII a (14) att anordna en 4 meter bred väg utmed tomternas norra gräns;

skolande vid samtliga försäljningar gälla, att lotter-

na må tillträdas den 14 mars 1931, att kronoegendomen tillhörande vattenområde ej ingår i försäljningen av lotterna, att lotterna överlåtas i det skick, vari de på grund av bestämmelserna i nu om egendomen gällande arrendekontrakt skola av arrendatorn avlämnas, samt att Finsjö kraftaktiebolag och Oskarshamns stad bibehållas vid den jämlikt Kungl Maj:ts resolutioner den 10 september 1920 och den 23 maj 1924 medgivna rätt att hava elektriska ledningar framdragna över lotterna;

[11.]

11) att de områden av kronoparken Ängelholm i Kristianstads län, som utgöras av de å en i statsrådsprotokollet omförmäld, år 1925 upprättad stadsplane-karta med grön bottenfärg betecknade tomterna nr 1 i kvarteret Strandpaviljongen, nr 5 i kvarteret Hagelkvist, nr 7 i kvarteret Berlin, nr 3 och 4 i kvarteret Sjögren, nr 1 i kvarteret Havsbadsrestauranten samt nr 1 i kvarteret Havsbadshotellet med en beräknad areal av tillsammans 25,310.6 kvadratmeter, må försälgas till aktiebolaget Ängelholms havsbad mot en köpeskillning av 50 öre för kvadratmeter att tillgodoföras statens domäners fond och under villkor i övrigt,

att köpeskillingen erlægges till länsstyrelsen i länet, som har att, så snart köpeskillingen erlagts, å områdena utfärda köpebrev,

att områdena av köparen tillträdas vid köpeskillningens erläggande, samt

att köparen ensam vidkännes kostnaden för avstyckning och lagfart samt andra med köpet förenade utgifter;

[12.]

12) ej mindre att det å en i statsrådsprotokollet omförmäld karta, med ägofigur nr 27 betecknade vägområdet må försälgas till kvarnägaren Nils Håkansson för en köpeskillning av 32 kronor under villkor, att området får tillträdas den 14 mars 1931 i det skick det då befinnes, varvid köparen inträder i de rättigheter och skyldigheter, Kungl. Maj:t och kronan ägt till den arrendator eller brukare, som vid samma tid avträder egendomen, att köpeskillingen erlægges kontant vid tillträdet till länsstyrelsen i länet, som å området utfärdar köpebrev, att köparen skall svara för de området författ-

ningsenligt efter tillträdet åliggande utskylder, samt att köparen ensam skall vidkännas lagfarts- och andra med köpet förenade utgifter,

än även att det å kartan med ägofiguren nr 26 betecknade området med angivet saluvärde må jämlikt stadgandena i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. såsom egnahemslägenhet för bostadsändamål försäljas med förbehåll om rätt för kronan att, därest köpare icke inom den i 26 § i förordningen stadgade tid vederbörligen bebyggt området, under en tid av tio år från tillträdet köpa området åter enligt lagen om återköpsrätt till fast egendom;

13) att två, i statsrådsprotokollet, med litt. Aa och Ab betecknade lotter må var för sig från kronoegendomen $\frac{2}{3}$ mantal Borrstorp nr 1 i Hjärnarps socken av Kristinastads län försäljas till respektive Arvid Svensson och Joel Karlsson för en köpeskilling av för lotten litt. Aa 65 kronor och för lotten litt. Ab 130 kronor under villkor, att gälla för vardera lotten, att området får tillträdas den 14 mars 1931 i det skick det då befinnes, varvid köparen inträder i de rättigheter och skyldigheter, Kungl. Maj:t och kronan ägt till den arrendator eller brukare, som vid samma tid avträder egendomen, att köpeskillingen erlägges kontant till länsstyrelsen i länet vid tillträdet, att köparen skall svara för de området författningenligt efter tillträdet åliggande utskylder, att rätt till vatten och grund i den egendomen genomflytande bäcken undantages från köpet, samt att köparen ensam skall vidkännas lagfartskostnad och andra med köpet förenade utgifter;

[13.]

14) att Höganäs—Billesholms aktiebolag må med äganderätt förvärva av kronoegendomen Billesholms gård nr 1 om $5\frac{1}{3}$ mantal i Södra Vrams socken av Malmöhus län de femton områden med en areal av sammanlagt 31,8582 hektar, som upptagits under mom. 1 i ett i statsrådsprotokollet intaget avtalsförslag och med där nämnda littera upptagits å distriktslantmätaren Ludvig Engzells den 20 februari 1929 upprättade karta, mot en köpeskilling av 61,878 kronor och under

[14.]

de villkor i övrigt, som angivits i samma avtalsförslag med de jämkningar och tillägg, departementschefen förordat;

[15.]

15) att ett i statsrådsprotokollet berört, till kronoegendomen $\frac{1}{4}$ mantal Stora Hammar nr 14 i Stora Hammars socken av Malmöhus län hörande strandskifte om 9,004,6 kvadratmeter må till grosshandlaren Jean B. Nessim försäljas mot en köpeskilling av 3,600 kronor samt under villkor i övrigt, att skiftet må tillträdas den 14 mars 1935 eller den tidigare dag, varom överenskommelse kan träffas med innehavaren av arrenderätten till egendomen, att köpeskillingen vid tillträdet erlägges kontant till länsstyrelsen, som där- efter har att å skiftet utfärda köpebrev, samt att köparen ensam vidkännes all kostnad för områdets avskiljande och lagfart å fånget samt andra med köpet förenade utgifter;

[16.]

16) att av kronoegendomen $\frac{5}{8}$ mantal Västra Vär- linge nr 14 i Bodarps socken av Malmöhus län må till smedmästaren Olof Ekstrand försäljas ett i statsrådsprotokollet omförmält område litt. a om 825 kvadratmeter mot en köpeskilling av 825 kronor att vid tillträdet den 14 mars 1931 kontant erläggas till länsstyrelsen, som utfärdar köpebrev å området, därvid såsom villkor för försäljningen skall gälla, att området litt. a försäljes i det skick det vid tillträdet befinnes; att området tillförsäkras rätt att begagna samfällda vägen väster om detsamma och, om länsstyrelsen så finner nödvändigt, vägen söder därom; att ägaren av området är pliktig tåla den aktiebolaget Vällingeortens elektricitetsverk medgivna rätten att hava elektriska ledningar framdragna över egendomen; att köparen skall svara för de å området å tiden efter tillträdesdagen belö- pande onera och utskylder; samt att köparen ensam vidkännes kostnad för lagfart och avstyckning samt övriga med köpet förenade utgifter;

[17.]

17) att ett i statsrådsprotokollet omförmält om- råde om 38,6 ar må från kronoegendomen $\frac{5}{8}$ man- tal Stora Mölleberga nr 1 i Mölleberga socken av Malmöhus län försäljas till Malmö mejeriaktie-

bolag mot en köpeskilling av 3,860 kronor samt under villkor i övrigt, att området säljes i det skick, det vid tillträdet befinnes, att köpeskillingen erlägges kontant vid tillträdet till länsstyrelsen, som har att å området utfärda köpebrev, att området får med äganderätt tillträdas den 14 mars 1937 eller dessförrinnan å tid, varom köparen kan träffa avtal med vederbörande arrendator, att, därest sådant avtal träffas, köparen därom omedelbart underrättar länsstyrelsen, samt att köparen skall svara för de å området för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskyl-der ävensom ensam vidkännas alla med områdets avskiljande, lagfart å fånget och eljest med köpet för- enade utgifter;

18) att av kronoegendomen ⁶⁹/₁₆₀ mantal Bjuv nr 3 i Bjuvs socken av Malmöhus län må till i statsråds-protokollet omförmälde Anders Persson försäljas ett i samma protokoll berört område om 600 kvadratmeter mot en köpeskilling av 180 kronor att vid tillträdet den 14 mars 1931 kontant erläggas till länsstyrelsen, som utfärdar köpebrev å området, med skyldighet för Persson att ensam vidkännas kostnad för lagfart och avstyckning samt övriga med köpet förenade utgifter;

[18.]

19) att utmarks- eller västra skiftet av kronoegendomen 1 mantal Ösarp nr 3 i Laholms socken av Hallands län må försäljas till dess nuvarande arrendator Oscar Jönsson enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. mot en köpeskilling av 33,600 kronor att erläggas jämlikt 21 § i sagda förordning och med tillträde å dag, som av länsstyrelsen bestämmes, samt under villkor i övrigt, att all rätt till laxfiske i Lagaån undantages vid försäljningen, att skiftet får tillträdas i det skick det vid tillträdesdagen befinnes samt att köparen skall respektera den Södra Hallands kraftförening medgivna rätt att hava elektriska kraftledning- ningar framdragna över skiftet;

[19.]

20) att från kronoegendomen Germundared nr 1 i Toarps socken av Älvsborgs län må till Toarps församling försäljas ett i statsrådsprotokollet omförmält

[20.]

område, innehållande en areal av 2,4682 hektar mot en köpeskilling av 2,000 kronor, att vid tillträdet kontant erläggas till länsstyrelsen i Älvsborgs län, som utfärdar köpebrev å området; med skyldighet för församlingen att ensam vidkännas kostnad för lagfart och avstyckning samt övriga med köpet förenade utgifter.

[21.] 21) Under punkt 21 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, sedan kronoegendomen 1 mantal Stillestorp nr 1 i Stora Lundby socken av Älvsborgs län uppdelats i fem å den i ärendet företedda kartan med litt. A—E betecknade lotter, av dessa lotter må till åsatta saluvärden och med tillträdesrätt för respektive köpare den 14 mars 1931 försäljas

dels litt. A eller huvudgården till nuvarande arrendatorn av kronoegendomen, Alfred Helgessons dödsbo, jämlikt stadgandena i 9 § 1 stycket i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. och med förbehåll för kronan ävensom köpare av lotterna litt. B och C om rätt att taga väg över lotten litt. A,

dels litt. B eller västra lägenheten och litt. C eller östra lägenheten till egnahem jämlikt stadgandena i 13 § i nyssnämnda förordning och med förbehåll, i fråga om lotten litt. B, om rätt för kronan att taga väg över lotten, samt

dels lägenheten Stenbrottet till Vättle härads vägstyrelse mot en kontant köpeskilling av 2,000 kronor att erläggas till länsstyrelsen i länet och under villkor i övrigt, att köparen vidkännes alla med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader, att rätt medgives för köpare av lotten litt. C att taga väg över lotten och att rätt likaledes tillerkännes köpare av huvudgården att, i den mån en för egendomens räkning anlagd vattencistern med tillhörande ledning kommer att ligga inom lotten litt. E, hava ifrågavarande anläggningar kvar ävensom äga tillträde till desamma för underhåll och reparation;

börande dessutom vid försäljning av samtliga lotter å egendomen, över vilka högspänningsledningar med styrelsens medgivande framförts av Ödslanda kvarn och kraftstation, innehavaren av nämnda ledningar förbehållas rätt att under koncessionstiden hava ledningarna å lotterna kvarstående.

Av statsrådsprotokollet inhämtas, bland annat, följande. Av nu ifrågavarande kronoegendom, som omfattar 195,801 hektar, skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag försäljas 128,078 hektar, under det att återstoden, 67,723 hektar skulle bibehållas i kronans ägo. Huvudgården, som omfattar 65,015 hektar och åsatts ett saluvärde av 35,400 kronor, därav för skog och skogsmark 12,170 kronor, har ansetts böra mot angivet saluvärde hembjudas egendomens nuvarande arrendator, avlidne Alfred Helgessons bodelägare, å vilka efter Helgessons död arrendet överlätits från den 10 november 1922. Helgesson, vilken såsom arrendator efterträtt sin fader, hade från

den 18 januari 1907 innehaft egendomen å arrende. På grund härav vore enligt domänstyrelsens mening dödsboet, som väl hävdad egendomen, berättigat till friköp.

I en till domänstyrelsen ingiven skrift, varav utskottet tagit del, har V. Johansson i egenskap av skiftesman i Alfred Helgessons stärbhus anförd följande.

»Gården, som är taxerad till 44,500 kronor inberäknat skog och skogsmark, är utan tvivel taxerad till försäljningspris, och som kronan behåller den mesta och bästa skogen samt 3 lotter avskiltis till ett föreslaget pris av 20,875 kronor och huvudgården endast får 28 tunnland åker och skog till knappt vedbränsle, så är det orimligt, att den skall kunna betalas med 35,400 kronor. Vi anse, att ett pris av 25,000 kronor bör vara det mesta, som en förständig köpare kan ge. Det vore tråkigt, om den arbetsamma och praktiga familj, som i släktled i 67 år innehaft och skött gården mönstergillt och därtill på egen bekostnad ombyggt alla husen, nu på grund av högt uppdrivet pris blir nödsakad att flytta.»

Av den ovan återgivna skriften torde framgå, att Alfred Helgessons dödsbo måhända icke skulle kunna antaga hembud å huvudgården till ett pris av 35,400 kronor. I § 12 av förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. stadgas, att, om hembud ej antages, äger domänstyrelsen avgöra frågan, huruvida egendom skall utbjudas till salu eller disponeras på annat sätt. Då familjen Helgesson under 67 år brukat här ifrågavarande egendom samt väl hävdad densamma, anser sig utskottet böra förutsätta att, därest hembud ej antages av dödsboet, huvudgården alltjämt kommer att upplåtas på arrende till boet. Huruvida det huvudgården åsatta saluvärdet är alltför högt, anser sig utskottet ej utan närmare undersökning kunna bedöma, men, därest vid ett förnyat övervägande så skulle befinnas vara fallet, synes en skälig prisnedsättning böra äga rum. Såsom villkor för ett medgivande att huvudgården må försäljas till omförmälda dödsbo, torde därför ej böra uppställas, att gården försäljes till det nu åsatta saluvärdet. På grund härav och då Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda framställning i övrigt ej föranleder någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva

att, sedan kronoegendomen 1 mantal Stillestorp nr 1 i Stora Lundby socken av Älvsborgs län uppdelats i fem å den i ärendet företedda kartan med litt. A—E betecknade lotter, av dessa lotter må med tillträdesrätt för respektive köpare den 14 mars 1931 och beträffande lotterna B, C och E till åsatta saluvärden försäljas

dels litt. A eller huvudgården till nuvarande arrendatorn av kronoegendomen, Alfred Helgessons döds-

bo, jämlikt stadgandena i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. och med förbehåll för kronan ävensom köpare av lotterna litt. B och C om rätt att taga väg över lotten litt. A,

dels litt. B eller västra lägenheten och litt. C eller östra lägenheten till egnahem jämlikt stadgandena i 13 § i nyssnämnda förordning och med förbehåll, i fråga om lotten litt. B, om rätt för kronan att taga väg över lotten, samt

dels litt. E eller lägenheten Stenbrottet till Vättele häradsvägstyrelse mot en kontant köpeskilling av 2,000 kronor att erläggas till länsstyrelsen i länet och under villkor i övrigt, att köparen vidkännes alla med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader, att rätt medgives för köpare av lotten litt. C att taga väg över lotten och att rätt likaledes tillerkännes köpare av huvudgården att, i den mån en för egendomens räkning anlagd vattencistern med tillhörande ledning kommer att ligga inom lotten litt. E, hava ifrågavarande anläggningar kvar ävensom äga tillträde till desamma för underhåll och reparation;

börande dessutom vid försäljning av samtliga lotter å egendomen, över vilka högspänningsledningar med styrelsens medgivande framförts av Ödslanda kvarn och kraftstation, innehavaren av nämnda ledningar förbehållas rätt att under koncessionstiden hava ledningarna å lotterna kvarstående.

Beträffande de under punkterna 22:o—34:o upptagna framställningarna har utskottet intet att erinra. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må medgiva

[22.]

22) att från kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Baltack nr 10 Backgården i Baltacks socken av Skaraborgs län må med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1931 försäljas

dels Backeboskiftet, med en areal enligt 1927 års delningsbeskrivning av tillhoppa 3.770 hektar och med ett saluvärde av 1,500 kronor, till Axel Karlson för sammanläggning med honom tillhöriga $\frac{1}{4}$ mantal Baltack Bergagården 5⁷, varvid i tillämpliga delar skola iakttagas de i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. meddelade bestämmelser för försäljning jämlikt dess 11 §,

dels, jämlikt samma förordning, skiftet å Baltacks hed såsom bostadslägenhet med en areal av 2.768 hektar och ett saluvärde av 1,000 kronor, norra lotten av Ekmanslyckan med en areal av 4.892 hektar och ett saluvärde av 3,750 kronor samt södra delen av Ekmanslyckan med en areal av 2.720 hektar och ett saluvärde av 1,425 kronor, med hembuds rätt enligt 10 § i förordningen för R. Klang till skiftet å Baltacks hed samt enligt 11 § för Aug. Möller till norra lotten av Ekmanslyckan för sammanläggning med honom tillhöriga fastigheterna Baltack Storegården 4⁵ och Baltack Bergagården 5²⁵—5²⁸ och för Frans Johansson till södra lotten av Ekmanslyckan för sammanläggning med honom tillhöriga fastigheten Baltack Lillegården 3⁵;

23) att, sedan kronoegendomen 1 mantal Orrevalla nr 1 i Lavads socken av Skaraborgs län blivit i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet angivits genom avstyckning uppdelad i lotterna litt. A—G,

[23.]

dels lotten litt. A, huvudgården, må med ett saluvärde av 72,200 kronor försäljas jämlikt 15 § samt 21 § och 22 § B) i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. och därvid enligt 9 § första stycket i förordningen hembjudas Sven Nilsson till inköp,

dels, sedan huvudgårdens arrendator, S. M. Nilssons stärbhusdelägare, medelst skriftlig handling förbundit sig att, i den mån försäljning av lotterna litt. B, C, D och E kommer till stånd, till kronan såsom dess egendom överlämna stärbhusdelägarna tillhöriga hus vid lotterna mot ett ersättningsbelopp av tillhoppa 1,030 kronor, lotten litt. B med därå befintliga byggnader må med ett saluvärde av 4,825 kronor såsom egnahemslägenhet försäljas enligt sagda förordning och hembjudas M. L. Magnusson till inköp samt lotterna litt. C—E med därå befintliga byggnader — dock med undantag av ovan omförmälda hus å ägofigurerna nr 62 och 64 å kartan vid lotten litt. E — må var för sig med åsatta saluvärden, respektive 15,210 kronor, 17,225 kronor och 11,530 kronor, såsom egnahemslägenheter försäljas enligt nyssberörda förordning med hembuds rätt jämlikt 9 § andra stycket i förordningen för A. N.

Magnusson till lotten litt. C, för A. V. Andersson till lotten litt. D och för Gustaf Andersson till lotten litt. E, dels ock lotten litt. F må med åsatt saluvärde av 18,425 kronor försäljas enligt förut berörda förordning och såsom jordbrukslägenhet utbjudas till salu enligt 13 § i förordningen;

med iakttagande, att lotterna må av köpare tillträddas den 14 mars 1931 och att lotterna överlätas i det skick, vari de på grund av bestämmelserna i det vid tillträdet utlöpande arrendekontraktet om egendomen skola av arrendatorn avlämnas, dock utan rätt för köpare av någon av lotterna litt. B, C, D och E till ersättning för de eventuella brister, som kunna finnas å de till inlösen från huvudgårdens arrendator avsedda husen å lotten;

skolande tillika envar köpare respektera den vattenfallsstyrelsen medgivna rätt att hava elektriska ledningar framdragna över egendomen;

[24.]

24) att av kronoegendomen 2 mantal Katrineberg nr 3 jämte Kräftängarna nr 4 i Låstads socken av Skaraborgs län må försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.

lotterna litt. A och B, vilka skola var för sig utbjudas till salu enligt 15 § i förordningen,

lotten litt. L såsom jordbrukslägenhet, vilken skall utbjudas till salu enligt 13 § i förordningen,

lotterna litt. C, D, E, F, G, H, I, K, M och N var för sig såsom jordbrukslägenheter med hembuds rätt för Amundus Persson till lotten litt. C, för Oskar Persson till lotten litt. D, för Johan G. Andersson till lotten litt. E, för Gustav Pettersson till lotten litt. F, för Hjalmar Johansson till lotten litt. G, för Karl Johansson till lotten litt. H, för Karl Andersson till lotten litt. I, för Josef Johansson till lotten litt. K, för Hjalmar Låstberg till lotten litt. M och för Emil Johansson till lotten litt. N samt

lotterna litt. O och P var för sig såsom bostadslägenheter med hembuds rätt för Johannes Johansson till lotten litt. O och för Lars Johan Andersson till lotten litt. P;

med iakttagande i övrigt, att endast kronoegendomen tillhöriga, å fastigheterna befintliga hus och anlägg-

ningar ingå i försäljningen av fastigheterna, att särskilt för sig till reparationsarbete vid egendomen utstämplad skog ej ingår i försäljningen av fastigheterna, att fastigheterna överlätas i det skick, vari de vid tillträdet befinna sig, dock att med lotterna litt. C, K och N icke följa i statsrådsprotokollet berörda, till nedtagning medgivna hus, nämligen vid lotten litt. C boningshus och ladugård vid Östra Ödegärdet, vid lotten litt. K boningshus och ladugård vid Bäckén samt vid lotten litt. N boningshus vid Stenåker, att Karl Svensson äger rätt att under sin livstid hava honom tillhöriga bodbyggnad och skjul kvarstående vid Östra Ödegärdet å lotten litt. C mot en årlig avgäld till lottens innehavare av 2 kronor, att August Pettersson och hans hustru äga rätt att under deras livstid hava ett Pettersson tillhörigt boningshus kvarstående å lotten litt. F mot en årlig avgäld till lottens innehavare av 5 kronor samt att Maria Pettersson äger rätt att under sin livstid hava ett henne tillhörigt boningshus kvarstående å lotten litt. K mot en årlig avgäld till lottens innehavare av 3 kronor; åliggande det i övrigt köparna att ansvara för de på respektive lott belöpande kostnader för Tidans och Kräftåns med bikanalers reglering samt att respektera den innehavare av elektriska ledningar medgivna rätt att hava dylika ledningar framdragna över fastigheterna;

25) att, sedan kronoegendomen 1 mantal Stora Årsås nr 1 i Segerstads socken av Värmlands län blivit på i statsrådsprotokollet omförmält sätt uppdelad i sex lotter, huvudgården må jämlikt stadgandet i 15 § av förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. utbjudas å offentlig auktion och de fyra med II—V betecknade lotterna jämlikt 13 § i förordningen upplätas till egna hem, lotten V eller lägenheten Götviken med hembuds rätt för Otto Kvist, Götviken, med skyldighet för köpare av de till försäljning avsedda lotterna att, i den mån förvärvad lott beröres av Nors och Segerstads elektriska andelsförenings elektriska högspänningsledningar, respektera den föreningen medgivna rätten att hava ledningar framdragna över lotten; börande vid försäljning av ägolorterna köpare av envar lott ävensom kro-

[25.]

nan förbehållas rätt till gemensamt bruk av den med ägofigur nr 170 å kartan betecknade vägen, varjämte kronan för lotten VI samt köpare av lotten V böra förbehållas rätt till väg, den förra över lotterna III och IV och den senare över lotterna II, III och IV;

[26.]

26) *att* av lägenheten Solberga gård 1¹ i Nysunds socken av Örebro län lotterna A, B, C och D, omfattande enligt den av distriktslantmätaren Carl Berner år 1925 upprättade karta och av distriktslantmätaren Athos Eckerbom samma år uppgjorda beskrivning med förslag till avstyckning en areal av — förutom gemensamma vägar — respektive 45.107 hektar, 67.495 hektar, 3.205 hektar och 3.843 hektar, må var för sig utbjudas till salu, lotten A med ett saluvärde av 15,750 kronor såsom jordbruksegnahemslägenhet och en var av lotterna C och D med ett saluvärde av respektive 2,340 kronor och 2,670 kronor såsom bostadsegnahemslägenhet, samtliga dessa tre enligt 13 § i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., samt lotten B med ett saluvärde av 28,710 kronor enligt 15 § i berörda förordning, alla med tillträdesrätt den 14 mars 1931, ävensom *att*, därest antagliga anbud ej erhålles å samtliga ifrågavarande lotter, desamma skola såsom en jordbrukslott med ett saluvärde av 49,470 kronor utbjudas till salu enligt 15 § i samma förordning med tillträdesrätt den 14 mars 1931;

[27.]

27) *att* ett i statsrådsprotokollet omförmält område om 0.29 hektar av kronoegendomen 1 mantal Änsta nr 3 och 4 i Änsta socken av Örebro län må mot föreslagen köpeskilling av 1,740 kronor, *att* erläggas kontant vid tillträdet, försäljas till redaktören Alb. Östling under villkor, *att* området säljes i det skick, det vid tillträdet finnes, *att* köpeskillingen erlägges till länsstyrelsen i länet, som därå utfärdar köpebrev, *att* området får tillträdas den 14 mars 1933 eller dessförinnan å tid, varom köparen kan träffa avtal med vederbörande arrendator, *att*, därest sådan överenskommelse träffas, köparen skall därom omedelbart underrätta länsstyrelsen, *samt att* köparen skall svara för de å området för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder ävensom vidkännas all kostnad

för lagfart och avstyckning samt övriga med köpet förenade utgifter;

28) att lotten litt. Aa Glashyttan om 8.1480 hektar av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Labbetorp nr 1 i Askers socken av Örebro län må mot 4,100 kronor upplåtas till Algot Johansson såsom egnahemslägenhet med tillträdesrätt, räknat från den 14 mars 1930, och med rätt för denne att erlægga köpeskillingen på sätt föreskrives i 21 § och 22 § A) i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.;

[28.]

29) att ett i statsrådsprotokollet omförmäلت, å en av distriktslantmätaren Carl Rosén, upprättad, i nyssberörda protokoll omhandlad karta med röd kantfärg utmärkt område om 0.3000 hektar må från det i kronoegendomen Pålsboda nr 1 och Folkasboda nr 2 om tillsammans 1 mantal ingående hemmanet Folkasboda nr 2 i Sköllersta socken av Örebro län avskiljas och till handlanden Axel Ericsson försäljas mot en köpeskillning av 2,550 kronor, under villkor att området må tillträdas den 14 mars 1936 eller å tid dessförinnan, som med arrendatorn kan överenskommas, att köpeskillingen vid tillträdet erlægges kontant till länsstyrelsen, som å området utfärdar köpebrev, att köparen vidkännes alla med områdets avskiljande och med lagfart å fänget förenade kostnader, samt att innehavaren skall, då sådant från kronans sida påfordras, uppsätta och för framtiden underhålla hägnad i gränsen mot kronans mark;

[29.]

30) att av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Alvesta nr 2 i Hubbo socken av Västmanlands län må enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. försäljas egendomens huvudgård om 38.727 hektar mot en köpeskillning av 36,495 kronor med tillägg av värdet av fastighetens del i hemmanets allmänningsandel, med hembuds rätt enligt 9 § första stycket i samma förordning för egendomens arrendator Oscar Lundgren och med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1932 samt under villkor i övrigt, att fastigheten överlåtes i det skick, vari den på grund av bestämmelserna i nu om egendomen gäl-

[30.]

lande arrendekontrakt skall av arrendatorn avlämnas; åliggande det domänstyrelsen att, med avseende å vad ovan anförts beträffande allmänningandelen, efter det avstyckning verkstälts slutligen fastställa saluvärdet för fastigheten;

[31.]

31) att av kronoegendomen 1 mantal Sör Gärdso nr 5 i Väster Färnebo socken av Västmanlands län må försälas i statsrådsprotokollet angivna, till försäljning ifrågasatta områden

antingen i två lotter, lotten litt. Eb + Eb² såsom jordbrukslägenhet för egnahemsändamål med ett saluvärde av 10,625 kronor och med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1931, jämlikt 13 § i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. och med förbehåll om rätt för kronan såsom ägare av återstående delen av kronoegendomens utskifte till väg över skiftet litt. Eb², samt, sedan antagligt köpeanbud erhållits å denna lott, lotten litt. Ea + Ea² jämlikt 15 § i samma förordning å offentlig auktion med tillträdesrätt för köpare å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes,

eller — därest försäljning av lotten litt. Eb + Eb² såsom egnahemslägenhet ej kommer till stånd — såsom en lott, litt. Ea + Eb + Ea² + Eb² med ett saluvärde av 37,140 kronor, likaledes å offentlig auktion jämlikt 15 § i förordningen och med tillträdesrätt för köpare å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, samt med ovanberörda förbehåll om rätt till väg;

skolande köpare vara skyldiga att respektera den Väster Färnebo elektriska distributionsförening u. p. a. medgivna rätt att hava elektriska ledningar framdragna över egendomen, ävensom att, om så från kronans sida påfordras, på sätt, som vederbörande jägmästare godkänner, uppföra hägnad i gränsen mot den i kronans hand kvarblivande delen av kronoegendomen;

[32.]

32) *dels* att av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Mosta nr 2 i Simtuna socken av Västmanlands län må mot en köpeskilling, ej understigande 30,560 kronor, utbudas till försäljning under hand i enlighet med 15 § av förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i en lott

den del, som å en i statsrådsprotokollet berörd, år 1917 upprättad, sedermera kompletterad karta omfattar ägottorna litt. Ba, Bb, Bc, Bd och Be samt egendomens andel i förutvarande Simtuna häradsallmanning med den rätt kronan därtill kan äga, under villkor i övrigt, *att* köparen skall svara för de å egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder ävensom *att* den Simtuna elektriska distributionsförening u. p. a. medgivna rätt att hava en elektrisk kraftledning framdragen över egendomen skall av köpare respekteras,

dels ock att den kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Bärby nr 1 i Simtuna socken tillskiftade andelen i förutvarande Simtuna häradsallmanning må, likaledes enligt 15 § i nämnda förordning, med den rätt kronan därtill kan äga försäljas å offentlig auktion till den högstbjudande;

33) att ett utbyte av fastigheter må äga rum mellan aktiebolaget Zinkgruvor å ena sidan och kronan å andra sidan sålunda, att bolaget till kronan överlåter av fastigheterna Ryllshyttan nr 1 litt. A (1¹) om 25.1 skatteören, Gruvskogen nr 2 (1²) och Nygården litt. D, utgörande del av hemmanet 14.4 skatteören Nygården nr 1 (1¹), samtliga i Garpenbergs socken av Kopparbergs län, två å en av extra ordinarie jägmästaren Gerhard Pettersson år 1928 upprättad karta angivna skiften, omfattande en sammanlagd ytvidd av omkring 30.44 hektar, samt att kronan till bolaget överlåter av fastigheterna Dammen nr 1 (1¹) om 6.9 skatteören och Torrbo nr 1 (1¹) om 11.5 skatteören i samma socken ett å berörda karta angivet skifte, omfattande omkring 28.62 hektar, under villkor, *att* bolaget till kronan erlägger ett kontant belopp av 4,900 kronor, *att* fastigheterna lämnas fria från gravationer med undantag av vissa i statsrådsprotokollet angivna, i bolagets fastigheter meddelade inteckningar till säkerhet för rätt att över de intecknade fastigheterna framdraga elektriska kraftledningar, *att* kronan och bolaget intill tillträdesdagen icke avverka skog å de fastigheter, som lämnas i bytet, *att* kronan och bolaget var för sig ansvara för alla utskylder och besvär, vilka för tiden intill tillträdesdagen belöpa å de fastigheter, som lämnas i bytet, *att* kronan och bolaget skola vara skyldiga gottgöra varandra för vad de kontant eller in natura uppburit

[33.]

eller kunna komma att uppbära beträffande i bytet lämnad fastighet för tid efter tillträdesdagen samt vara berättigade till motsvarande ersättning av varandra, därest inkomst av i bytet lämnad fastighet kommer att uppbäras av fastighetens mottagare men avser tiden före tillträdesdagen, *att* bolaget ensamt vidkännes kostnaderna för fastigheternas avskiljande från stamhemmanen samt *att* kronan och bolaget var för sig bestrider kostnaderna för lagfart å de fastigheter, som i bytet tillfalla dem; åliggande det domänstyrelsen att med bolaget träffa avtal om bytet, därvid skall vid bestämmande av tillträdesdag uppmärksammas den rätt, som jämlikt gällande arrendeavtal rörande torpet Torrbo och förut berörda under torpet Dammen brukade mindre område tillkommer arrendatorerna; samt

[34.]

34) att av fastigheten $\frac{3}{16}$ mantal Avlängen nr 1 litt. Ca (1²) ett i statsrådsprotokollet omförmält, i Norrbärke socken av Kopparbergs län beläget område, benämnt Bredsjö sloge eller Långrödningen och omfattande enligt av distriktslantmätaren G. B. Hulanter år 1928 upprättad karta med tillhörande beskrivning en sammanlagd ytvidd av 22.726 hektar, må mot ett pris av 4,600 kronor försäljas till Grängesbergs gruvaktiebolag att tillträdas vid köpets avslutande, då köpeskillingen erlägges, samt under villkor i övrigt, *att* köparen bekostar avstyckning och de med lagfart å fånget förenade utgifter, *att* det om utarrendering av torpen Norra Avlängen och Avlångsvik den 20 januari 1893 upprättade kontraktet med tillägg av den 30 november 1897 skall från tillträdesdagen gälla endast torpet Norra Avlängen och *att* i samband därmed den i kontraktet bestämda arrendeavgiften nedsättes till 120 kronor, därvid mellanhavanden på grund av nyssnämnda kontrakt böra regleras och nytt arrendekontrakt avseende torpet Norra Avlängen för tiden till den 14 mars 1943 upprättas; åliggande det domänstyrelsen att med bolaget upprätta avtal om försäljningen.

Stockholm den 16 maj 1930.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Elof B. Andersson, Gabrielsson, Carl E. Eriksson, Granath, August W. Johansson, Dalberg, friherre Lagerfelt* och *Henriksson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Carlström, Uddenberg, Svensson* i Grönvik, *Weibull* och *Andersson* i Tungelsta.

Reservationer:

under punkt 1)

av herrar *Johansson* i Uppmälby, *Dalberg, Uddenberg* och *Andersson* i Tungelsta, som ansett, att utskottets utlåtande bort hava följande lydelse:

Av statsrådsprotokollet inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är förlagd i ett skifte och är belägen i norra delen av Värmdön med omkring 2 kilometer strand vid Saxarfjärden och med direkt landsvägsförbindelse till Stockholm, dit avståndet är omkring fem mil, omfattar en areal av 156.455 hektar, därav 36.568 hektar åker, tomt och trädgård, 3.705 hektar äng, 114.308 hektar avrösningsjord och 1.874 hektar impediment.

Under år 1929 blevo egendomens stall och ladugård genom eldsvåda helt förstörda. Någon nybyggnad i den nedbrunna byggnadens ställe har ej uppförts. Brandstodsersättningen, 12,000 kronor, har inlevererats till domänfonden.

Å egendomen finnas 4 lägenheter, benämnda Bagarstugan Nynässtugan Lövdalsstugan och Kristiansborg, vilka äro bebyggda med sommarvillor.

Egendomen har för domänfondens räkning varit utarrenderad mot en årlig avgäld för åren 1925—1929 av 1,550 kronor och för åren 1929—1931 av 1,400 kronor. Domänstyrelsen har ansett, att egendomen, i enlighet med, vad vederbörande överjägmästare föreslagit, borde åsättas ett saluvärde av 80,000 kronor, och departementschefen har förklarat sig ej hava något att erinra häremot.

Under senare år har det visat sig vara en stark efterfrågan å i Stockholms skärgård belägna egendomar med strandrätt. Särskilt är det i Stockholm boende personer, vilka för sina sommarnöjen önskat förvärva dylika egendomar, därvid de egendomar, vilka hava direkt landsvägsförbindelse med Stockholm visat sig vara mycket begärliga. Utvecklingen har också gått därhän, att stränderna i Stockholms omgivning ar alltmera tagits i anspråk för tomtändamål, varigenom de såväl från land- som sjösidan bliva avstängda för allmänheten. Ur det allmännas synpunkt torde det därför

Utskottet.

vara önskvärt, att kronoegendomarna i Stockholms skärgård bibehållas i kronans ägo. Vidare torde den tid icke vara långt avlägsen, då det vållar svårigheter att kunna förvärva i Stockholms skärgård belägna egendomar med strandrätt, varvid givetvis prisen å desamma komma att stiga än mera än vad under de senaste åren varit fallet. I anledning härav vill det synas troligt, att den egendom, beträffande vilken Kungl. Maj:ts nu föreslagit riksdagen medgiva försäljning, därest den överhuvud bör försäljas, vid en senare tidpunkt skulle kunna avyttras på förmånligare villkor än som nu kunna betingas. Utskottet anser därför att, oaktat egendomens stall och ladugård måste nybyggas, egendomen åtminstone tillsvidare bör bibehållas i kronans ägo.

På grund härav hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda framställning icke må vinna riksdagens bifall.

under punkt 2)

av herr *Svensson* i Grönvik, som ansett, att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte med bifall till motionen II:525 avslå Kungl. Maj:ts framställning i ämnet.